

*Герлянд Т.М.,
д.пед.н., ст. науковий співробітник, завідувач лабораторії
технологій професійного навчання
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України,
Україна, м. Київ*

ДУАЛЬНА ФОРМА НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Однією з особливостей організації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою навчання є її відповідність регіональній інфраструктурі. Оскільки відповідно до концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О) України «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року у новій моделі управління професійною освітою розширюються повноваження регіональних органів влади та рад професійної освіти, керівників закладів освіти, реалізуються механізми взаємодії між центральними та місцевими органами виконавчої влади та самоврядування [2, с. 84]. На рівні регіонів має здійснюватися: аналіз ринку праці – визначення потреби у підготовці кваліфікованих кадрів та розміщення регіонального замовлення; управління та фінансове забезпечення діяльності і розвитку професійної освіти; організація діяльності регіональних Рад професійної освіти та наглядових рад закладів професійної освіти; формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти; ліцензування закладів професійної освіти; розвиток соціального партнерства; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

На думку розробників цієї концепції, регіональний підхід до формування кадрового потенціалу забезпечить відповідність освітніх пропозицій реальним потребам економіки, мобілізує інтелектуальні та матеріальні ресурси регіону, стимулює діагностику стану і перспектив розвитку економіки з врахуванням можливостей освітнього потенціалу регіону [1, с. 96].

За таких умов актуалізуються питання прогнозування потреб регіонів у кваліфікованих робітниках та аналіз регіонального ринку праці (маркетингово-моніторингові технології), оцінювання професійних кваліфікацій, здобутих під час неформальної та інформальної освіти. З цією метою необхідно: активізувати участь бізнесу у відтворенні трудових ресурсів; соціальні партнери мають брати участь у навчально-методичній роботі закладів професійної освіти (ЗПО); розширити участь соціальних партнерів у регулярному проведенні маркетингових досліджень динаміки змін очікувань і вимог ринку освітніх послуг; забезпечувати своєчасний науково-аналітичний супровід управлінських рішень керівників ЗПО з розвитку соціально-партнерських відносин; розвивати

маркетинг довгострокових соціально-партнерських відносин ЗПО з різними суб'єктами соціального партнерства; створювати соціально-партнерські мережі ЗПО на регіональному, національному та міжнародному рівнях для підвищення їх престижу у цільовій аудиторії та утримання позитивного іміджу професійного навчального закладу; посилювати конструктивні соціальних зв'язки із випускниками та між випускниками як важливого ресурсу підвищення якості освітніх послуг і працевлаштування випускників.

Для реалізації вищезазначених вимог доцільно створити педагогічні умови впровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників, а саме:

- розроблення методики організації дуальної форми навчання для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, машинобудівної галузей, сфери обслуговування та громадського харчування;

- розвиток співпраці із підприємствами – замовниками робітничих кадрів для забезпечення відповідної вимогам роботодавців якості професійної підготовки учнів на робочому місці;

- створення освітньо-виробничого середовища закладу професійної (професійно-технічної) освіти в умовах дуальної форми навчання;

- розроблення навчально-методичних матеріалів для впровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, машинобудівної галузей, сфери обслуговування та громадського харчування.

Література

1. Герлянд Т.М. Шляхи організації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти за дуальною формою навчання. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання* : збірник матеріалів XV звітної Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 25 березня 2021 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В.О. Радкевич. Київ : ПТО НАПН України, 2021. С. 95-97.

2. Кримчак Л.Ю. Система дуальної освіти як умова якісної підготовки конкурентоспроможних професіоналів до ринку праці в Україні. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 11, том 2, С. 83-86.